

TABĂRA DE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE „ACASĂ LA NOI” – SIMBOL AL UNITĂȚII ROMÂNILOR (I)

Ajunsă la a XIII-a ediție, Tabăra de cultură și civilizație românească „Acasă la noi” reprezintă pentru Asociațiunea Astra, pentru susținătorii programului și mai ales pentru participanți, un prilej de mare emoție românească. Cu această ocazie, copiii și tinerii români din teritoriile aflate în prezent în afara granițelor României se bucură de activitățile inițiate și organizate de despărțămintele Astei din România și de organizatorii din localitățile-gazdă. Pentru mulți dintre beneficiari, taberele organizate în diferite zone ale României constituie o ocazie unică de a se bucura de frumusețile naturale și valorile spirituale ale unei țări pe care o simt aproape, vorbindu-i graiul, dar pe care nu au avut prilejul să o viziteze. Invitații se bucură de toată grija organizatorilor, interesați să le îmbogățească cunoștințele de istorie, de geografie, de cultură și de civilizație românească, să-i sprijine în perfecționarea limbii române, prin itinerarii culturale specifice.

Inițiată la Iași, în anul 1997, sub înaltul patronaj al Guvernului României, prin Ministerul Educației și Cercetării și al Asociațiunii Astra, prima ediție a Taberei s-a desfășurat la Dezna, în județul Arad. Din 1998, în condițiile în care nu a mai primit susținere financiară din partea organismelor guvernamentale, Asociațiunea a stabilit propria strategie pentru continuarea și desfășurarea acestei activități. Astfel că, din acel an, grupurile de copii și tineri sosite din afara țării au devenit oaspeți ai familiilor astriste din localitățile unde s-a desfășurat tabăra. O importantă contribuție au avut-o despărțămintele din Transilvania care, la fiecare ediție, au primit sute de copii și tineri români, însoțiți de dascălii lor. Putem enumera aici despărțămintele Năsăud, Alba Iulia, Blaj, Covasna-Harghita, Sibiu, Sebiș, Buteni, Săcele, Brașov, Baia Mare, Șomcuta Mare, Seini, Satu Mare, Tg. Lăpuș, Cluj, Dej, Oraștie, Cîmpeni, Aiud, Beclean, Arad etc.

O bună impresie au făcut oficialitățile locale, dar și familiile care i-au găzduit pe copii, prin implicarea activă în susținerea programului și donațiile de rechizite școlare, manuale, cărți, dicționare, sume de bani și calculatoare.

Toți cei care au luat parte la activitățile Taberei de cultură și civilizație românească „Acasă la noi” au avut ca punct de plecare, pe teritoriul României, capitala culturală a Moldovei, Iașul, despre care Nicolae Iorga spunea că „este înainte de toate o biserică, biserica bisericilor pentru trecutul nostru”. Pentru vizitatori, Iașul rămîne un vestit loc de pelerinaj, oraș al culturii și al renașterii naționale.

Grupurile invitate anul acesta la Tabăra „Acasă la noi” au însumat 405 de invitați originari din: Criuleni, Căușeni, Ștefan Vodă, Feștelița, Ermoclia, Cahul, Anenii Noi, Coșernița, Boșcana (Basarabia), Cernăuți, ținutul Herței (Ucraina), Cosludui și Hîrleț (Bulgaria).

Tabăra asigură acestor tineri posibilitatea de a vizita România, de a conștientiza faptul că de o parte și de alta a Prutului, și în jurul granițelor României, trăiește aceeași națiune, de a cunoaște istoria națională, de a-și perfecționa limba română, de a comunica cu tinerii din alte zone, precum și cu gazdele, de a

participa la diferite activități cultural-educative (festivaluri, hramuri, drumeții, hore, nunți, reuniuni, conferințe etc.).

Areta MOȘU,
Iulian PRUTEANU-ISĂCESCU

ACASĂ LA NOI, LA MARE (29 Iunie – 5 Iulie 2009)

O dovadă a reușitei Taberei de cultură și civilizație „Acasă la noi” este programul de anul acesta, care a debutat pe 29 iunie 2009. Dacă pînă acum locațiile cele mai frecvente erau cele montane, anul acesta, bucurîndu-se de sprijinul Consiliului Județean Constanța, Despărțămîntul Astra „Mihail Kogălniceanu” Iași a invitat două grupuri de copii basarabeni – din raionul Căușeni (Despărțămîntul „Valul lui Traian” Tighina, localitățile Tănătari și Hagimus) și raionul Ștefan Vodă – spre a se bucura de splendoarea litoralului românesc. Fascinați de panorama Mării Negre și captivați, bineînțeles, de atmosfera estivală, la care s-au făcut părtași zilnic, timp de o săptămînă, tinerii au fost antrenați și în diferite activități culturale. Vizita la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie a permis elevilor o întîlnire cu istoria, prin vestigii și alte valori palpabile, a meleagurilor naționale, după cum întîlnirea cu realizările plastice ale marilor pictori români, la Muzeul de Artă, a reprezentat răgazul necesar pentru a trăi emoția artistică ce-l înalță pe om deasupra cotidianului.

Vizita la Universitatea „Andrei Șaguna” și întîlnirea cu prof. univ. dr. Aurel Papari, rectorul Universității și președintele Despărțămîntului Astra „Andrei Șaguna” din Constanța, a permis familiarizarea cu spiritul academic modern. În program au fost incluse de asemenea vizite la binecunoscutele atracții turistice ale orașului: Acvariul și Delfinariul. Un bun exemplu al muncii științifice susținute și al dragostei pentru cel mai mare dar lăsat omului – natura, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii din Constanța a stîrnit copiilor și profesorilor însoțitori admirația pentru lucrul bine tocmit și bucuria împărtășirii frumuseților locului.

Cazați la Internatul Colegiului de Marină, unde au avut parte de o bună îngrijire prin implicarea eficientă a conducerii liceului și a administrației locale, cele două grupuri de copii au fost însoțite permanent în vizitele la diversele locații turistice și culturale de doamna consilier Lidia Dumitru, cea care a înlesnit, am putea spune, feed-back-ul între gazdele constănțene și oaspeții basarabeni.

Sperînd la o bună revedere în 2010, membrii grupurilor susmenționate s-au întors acasă mai bogați în amintiri, ducînd cu ei, pentru confracții de acolo, o rază de soare constănțean, o rază de bucurie și convingerea deschiderii sufletuștii a fraților din România.

Elena SPIRIDON

„ACASĂ LA NOP”, LA VÎNĂTORI... (17-24 IULIE 2009)

Cu un an în urmă, aflându-se pe meleagurile Sighișoarei, grupul de laureați ai Concursului internațional de creație literară „Veronica Micle”, format din tineri români de pretutindeni, s-a bucurat de frumusețile naturale, de valorile spirituale și culturale ale unei țări pe care o simt aproape. În mijlocul grupului de tineri literați a fost prezent, la acea dată, și vicepreședintele Astra și președintele Despărțământului „Mihail Kogălniceanu” Iași, prof. Areta Moșu, prilej de a sta de vorbă și de a-mi destăinui doar o parte dintre multiplele activități desfășurate de-a lungul anilor, la care au participat sute de tineri români din afara granițelor țării. Tot atunci i-am promis distinsei doamne Areta Moșu tot sprijinul în organizarea unei Tabere de cultură și civilizație românească la Sighișoara, sub denumirea, deja consacrată, „Acasă la noi”.

La invitația primarului Ioan Toșa, în data de 17 iulie, au sosit la Vânători oaspeții români din Moldova de peste Prut, mai precis din satele aparținătoare raionului Anenii Noi. Pe toată durata unei săptămâni, tinerii români s-au bucurat de toată atenția și grija cuvenită din partea organizatorilor interesați să le fie aproape, prilej de a le vorbi și comunica în graiul neaoș românesc. Primirea făcută a fost încărcată de emoție și bucurie. Înainte de toate, copiii au fost repartizați pentru găzduire în casele unor localnici inimoși, masa și programul activităților în derulare fiind asigurate personal de primarul Ioan Toșa, pe toată perioada desfășurării periplului, în sprijinul căruia s-au implicat și cadrele didactice din localitate, în frunte cu directorul școlii, precum și preoții ortodocși și locuitorii acestei frumoase localități.

Sîmbătă, după o mică excursie la Cetatea Medievală din Sighișoara, un sobor de preoți a ținut o slujbă religioasă la biserica ortodoxă din Vânători. După care, pe tăpșanul proaspăt cosit de pe terenul de fotbal a fost organizat un program artistic cu fanfară și dansuri naționale, oferit de tinerii din comună în cinstea invitaților, urmat apoi de cuvintele de salut ținute de către primarul localității și reprezentanții celor de peste Prut, program încheiat cu un mare foc de tabără. Pe parcursul acestei tabere, tinerii au avut posibilitatea să-și îmbogățească cunoștințele de istorie, geografie, cultură și civilizație românească, prin excursiile organizate la diferite muzee și locuri de pe cuprinsul sfintei noastre Transilvanii; au fost evocate marile evenimente istorice, tinerii parcurgînd itinerarii culturale de o mare trăire sufletească, ce au contribuit, fără tăgadă, la cunoașterea unei părți a spiritualității românești. Programul cultural a cuprins, printre altele, o vizită la mănăstirea brîncovenească de la *Sîmbăta de Sus*, de lângă Făgăraș, o nuntă din Țara Făgărașului, un program liturgic în satul Archita cu prilejul sărbătorii populare „Sîntilia”, precum și itinerarii culturale în Sibiu, Brașov și Tg. Mureș,

La final, ca un corolar, vîntoreni au susținut un program de dansuri și cîntece naționale din zona Tîrnavelor, ocazie cu care au fost schimbate impresii și consolidate prietenii, ca mai apoi, după participarea la deschiderea Festivalului de Artă Medievală din Sighișoara, în data de 25 iulie 2009, grupul de tineri din Basarabia să-și ia rămas bun de la gazdele lor, de la noii prieteni, nu înainte de a le mulțumi tuturor pentru găzduire și bunele intenții.

Un rol important în organizarea acestui eveniment l-a avut domnul Lazăr Lădariu, președinte al Despărțământului Central Tg. Mureș și redactor șef al cotidianului „Cuvîntul liber”. Se cuvine să aducem mulțumirile noastre tuturor celor care s-au implicat în organizarea acestei tabere culturale: preot Ioan Nistor

din Vânători, preot Nicolae Suci din Saschiz, preot Vasile Muntean din Archita, părintele protopop Ovidiu Dan din Sighișoara, precum și doamnei Viorica Ștefănescu, care a donat fiecărui tînăr basarabean cîte un dicționar explicativ al limbii române, prin SC Club Lions SRL Sighișoara.

Vasile V. LUCA

„ACASĂ LA NOP”, ÎN ȚARA MOȘILOR (17-24 IULIE 2009)

Ziua de 17 iulie 2009 se anunța a fi magică: Iașul găzduia a XIII-a ediție a Taberei de cultură și civilizație românească „Acasă la noi”, coordonată de președintele Despărțământului Astra „Mihail Kogălniceanu” Iași, distinsa doamnă Areta Moșu.

La Casa de Cultură a Municipiului Iași „Mihai Ursachi” din Copou sosiseră grupuri de copii din Republica Moldova, Bulgaria și Ucraina, care urmau să plece spre diverse destinații din întreaga țară. Aventura avea să înceapă în cursul amiezii, după ce în prealabil copiii au putut asculta o emoționantă cuvîntare a doamnei președinte, care a ținut să menționeze importanța unității în spirit a românilor de pretutindeni.

Copiii au plecat spre autocare foarte emoționați. Abia așteptau să pornească la drum și să descopere frumusețile unei altfel de Românie decât cea care le fusese pînă atunci prezentată la televizor în țările de origine. Atitudinea lor emana în jur o sete de cunoaștere pe care nu avusesem prilejul s-o cunosc pînă atunci.

În calitate de membru al Astei, aveam să devin coordonatorul grupului de la Strășeni, Republica Moldova. Noi furăm primii care plecarăm la drum, devenind inițiatorii unei aventuri de cunoaștere și interpretare a valorilor românești. Destinația noastră era *Țara moșilor*, celelalte grupuri plecînd spre alte destinații din țară, nu mai puțin interesante ca a noastră.

Călătoria a fost superbă. Am traversat munții prin Cheile Bicazului, făcînd primul popas la Lacul Roșu, acolo unde copiii au rămas fascinați de frumusețea peisajului. Cei mai mulți dintre ei au rămas literalmente „cu gura căscată”, respirînd aerul curat de munte.

Pînă la Alba Iulia drumul a fost la fel de frumos. Copiii se uitau mereu pe geam și așteptau cu nerăbdare să ajungă la destinație. După un drum de aproape zece ore, am ajuns cu toții în Alba Iulia, unde am fost primiți regește și cazați în incinta unei mănăstiri ortodoxe.

A doua zi avea să fie foarte importantă pentru noi, întrucît aveam să fim primiți la Consiliul Județean Alba, acolo unde însuși președintele Consiliului Județean, domnul Ion Dumitrel, a ținut să ne întîmpine și să ne ureze bun venit. S-au recitat poezii, s-au cîntat cîntece din zonele din care erau originari copiii, s-au schimbat impresii, încît la sfîrșit am realizat că timpul era prea scurt pentru întregul proces de socializare care luase amploare acolo. Imediat după masă, trebuia să plecăm spre Cîmpeni, orașel care se află mai la nord de Alba Iulia, în inima muntelui. În după-amiaza zilei de sîmbătă am ajuns și acolo, în „inima Țării moșilor”, cum îi spuneau localnicii orașelului. Am fost primiți în stil tradițional românesc, cu pîine și sare, încît personal mi-au dat lacrimile văzînd atîta seninătate și ospitalitate pe fețele gazdelor. În cele cîteva zile pe care aveam să le petrecem acolo, aveam să ne simțim minunat și așa minți dacă așa spune că pe copiii din grupul nostru familiile-gazde i-au tratat altfel decât își tratau proprii lor copii. În consecință, atașamentul puternic s-a produs de ambele părți, într-un timp record.

Duminică dimineața am plecat să vizităm peștera de la Scărișoara. După o drumeție prin munți de aproape patru ore, am ajuns la destinație cu un entuziasm nebănuț. Copiii uitaseră „și de foame și de sete”, după cum ei înșiși susțineau, grăbiți să se fotografieze la fiecare pas. Ghețarul din subteran a fost „ceva de neimaginat”, după cum majoritatea copiilor aveau să confirme la ieșirea din peșteră. Drumul de întoarcere li s-a părut astfel mult mai scurt, întrucât nu mai conteneau a-și împărtăși unul altuia impresiile.

Seara de duminică copiii au petrecut-o în familie, urmînd ca luni dimineață să înceapă o nouă peripeție: vizitarea cascadei Pișoia. Și dacă la vederea peșterii copiii rămăseseră fără cuvinte, la vederea imensei cascade, cei mai mulți dintre ei au fost pe de-a-ntregul hipnotizați de „măreția” apei.

Seara de luni am petrecut-o cu toții în compania familiilor-gazdă, care au organizat o întîlnire de gală în incinta unui restaurant, cu ocazia căreia atît copiii din grupul nostru, cît și copiii gazdelor au dansat și au cîntat împreună.

Martî dimineața aveam să părăsim Cîmpenii și să pornim spre Sibiu. Acolo ne-am întîlnit cu o alte grupuri de copii din afara granițelor țării, în cadrul frumoasei reuniuni onorată de prezența domnului prof. univ. dr. Dumitru Acu, președintele Asociațiunii Astra. Copiii au putut asculta discursul președintelui, dar și al distinselor profesoare Silvia Pop, care a reușit să-i încînte cu patima cu care a vorbit tuturor despre receptarea esenței unui românism autentic. După reuniunea de la Palatul Astei, copiii au putut admira o capitală culturală europeană în adevăratul sens al cuvîntului. Catedralele, muzeele, parcurile și piața din centrul orașului au constituit puncte de atracție de care nu doar copiii, ci și însoțitorii (printre care mă numărăm și eu) nu s-au mai putut dezlipi. De acolo, chiar nu ne-am mai fi dorit să plecăm.

A trebuit să părăsim Sibiu în aceeași după-amiază, urmînd să ne-ndreptăm spre Zlatna, „poarta de intrare în Țara Moșilor”. Acolo am fost primiți, din nou, cu brațele deschise. Doamna Melanica, o doamnă în vîrstă și extrem de sufletistă, avea o casă mare în care a găzduit mai mult de jumătate din grupul nostru. Ne-am simțit de la început ca acasă, încît grătarul a sîrîit a doua zi mai ceva ca o locomotivă cu aburi. Cu toții ne bucuram de frumusețea peisajului și bineînțeles de delicioșii „cîrnați moțești” care ne-au ghiftuit.

Joi dimineața am reînceput aventura descoperirilor, îndreptîndu-ne spre Roșia Montană, acolo unde, pe lîngă vizitarea frumosului orașel cu tradiție de sute de ani în extracția aurului, am vizitat și galeriile miniere păstrate de pe vremea romanilor, unice în felul lor, în Europa. Acolo, în subteran, părea că am intrat într-o altă lume, o lume uitată de timp și de soare, care a constituit de-a lungul secolelor simbolul exploatării aurifere, nu doar din România, ci și din Europa de Est. Abia cînd am ieșit la suprafață și am vizitat și muzeul din complexul minier, am simțit de fapt vraja acelor munți și influența pe care ei au avut-o asupra atîtor generații de oameni ce și-au dedicat viața mineritului.

În dimineața zilei de vineri a trebuit să ne luăm „la revedere”, nu doar de la cei cu care petrecusem armonios ultimele două zile, ci și de la peisajul Țării Moșilor, care ne încîntase simțurile mai ceva ca o excursie la Disneyland. A fost o zi tristă, dar atît noi, însoțitorii, cît și copiii, am luat cu noi amintiri prețioase pe care nu le vom uita niciodată. Nu atît pe memoria digitală a aparatelor foto, cît pe cea emoțional-afectivă a sufletelor noastre. Or, nimeni nu ne va putea lua niciodată asta, pentru că nici o graniță nu e suficient de păzită și nici un munte nu e suficient de înalt pentru a ne opri inimile-n zbor, ori de cîte ori vom dori să revenim în Țara Moșilor.

Alexandru NEMȚANU

Tabăra de cultură și civilizație românească „Acasă la noi” a adus în acest an în ospetie la familia ilvene douăzeci de tineri merituosi din zona Cahul, Republica Moldova. Au venit la noi la Ilva Mare să cunoască sau mai bine zis să vadă crîmpeie de viață strămoșească din zona de munte a fraților lor din România. Au sosit într-o seară toridă de cuptor și oamenii locului erau împraștiați prin poienile ilvene la făcutul finului – ocupația lor de bază în zilele de vară. A fost unul din motivele care au făcut ca la apelul nostru pentru repartizarea elevilor basarabeni să nu se prezinte toți cei care au solicitat să găzduiască tineri. Dar, bineînțeles că oaspeții n-au rămas în drum pentru că s-au găsit ilveni generoși care s-au oferit să găzduiască, în loc de doi, patru sau chiar mai mulți copii din Basarabia. M-a impresionat în acest sens gestul lui badea Petrea Mărginean (poreclit Petrea lui Socoteală), de pe fețele muntelui Corni, aproape de Mănăstirea Schimbarea la Față din Ilva Mare, care deși singur (cei 15 copii pe care i-a crescut sunt toți roștuiți cu familia în țară sau prin străinătate iar soția lui, lelea Măriuța, era dusă să-și vadă o fată în Italia...), a luat în găzduire patru tineri domnișoare.

În acel moment mi-am adus aminte de cuvintele rostite de prof. Sever Ursă în filmul documentar *Învîgătorii* (sau *Nemuritorii* din Ilva Mare) despre cunoscuta familie a Cătunenilor, din care și distinsul profesor face parte, care la un moment dat spunea despre neamul românesc și mai ales despre omul de la munte: „ne place să fim mulți la cină ca să ni se veșnicească neamul...”.

Așadar și badea Petrea, care era obișnuit cu casa plină, cu zgomotele făcute de cei cincisprezece copii ai săi care, atunci cînd venea de la muncă sau de la oraș, îi și luau traista la puricat să vadă ce le-a adus, sau fiecare încerca să-și povestească din isprăvile făcute de ei în acea zi, a dorit din nou să aibă casa plină, să simtă tumultul vieții așa cum l-a cunoscut nu cu mult timp în urmă. Și-a luat în casă patru fete care seara, cînd se întorceau de la programul taberei, erau gălăgioase, încercînd să-și aranjeze impresiile din ziua respectivă. Și chiar dacă a fost ajutat de către nepoata sa Manuela, elevă în clasa a XI-a la Colegiul „Liviu Rebreanu” din Bistrița nu i-a fost prea ușor...

Aminteam la început că toți tinerii basarabeni veniți în ospetie la noi au fost tineri merituosi, tineri români de cealaltă parte a Prutului, tineri bine crescuți, educați, fără mofuri sau aere de vedete. Aici, la badea Petrea, a fost găzduită și studenta în medicină Elena Mecineanu, o tînără domnișoară de 20 de ani, care ne-a impresionat atît prin modestia sa, prin blîndețea vorbei, cît și prin ceea ce a realizat în viață. Face parte dintr-o familie de intelectuali din orașul Cahul și a început școala la vîrsta de cinci ani. La vîrsta de 16 ani era studentă la medicină iar acum la 20 de ani, cînd alți tineri de vîrsta ei încep studiile universitare, Elena este pe cale să le termine (zilele acestea are de susținut licența). Între timp cîștigase mai multe concursuri naționale și internaționale în specialitatea chimie, inclusiv olimpiada pe republică, iar în vacanțele de vară din perioada studenției a lucrat ca translator sau traducător în mai multe limbi de circulație internațională în Suedia. Chiar dacă a mai fost în România prin intermediul Astei, este pentru prima dată cînd vine într-o zonă montană. Ne-a spus că este fericită că a putut cunoaște pe viu viața grea a omului de la munte, că a putut să se bucure de tot ce i-am oferit noi aici. A fost impresionată mai ales de acea excursie de o zi la stîna de oi de la Muntele Cornii, unde a asistat alături de tot grupul la mulsul oilor, la preparatul produselor de stîna (bineînțeles și la degustatul mămăligii îmbrînzite, a tocăniței de miel la ceaun etc.). S-a jucat cu

cîinii de la stîna, a urcat pe cai, plimbîndu-se pe spinarea lor și spunînd cu toții că sunt cel mai aproape de cer... (Muntele Cornii, la cei aproape 1500 m altitudine, oferă o priveliște minunată asupra nordului țării, de aici putîndu-se admira Munții Rodnei și Maramureșului, Obcinile Bucovinei, Munții Bîrgăului și Călimani, dar și dealurile Bistriței și Năsăudului). De fapt Elena și aici pe munte, ca și acasă la badea Petrea, se comporta ca o mamă grijulie cu fiecare membru al grupului, nu conta că era din Basarabia sau din Ilva Mare. Alături de cele două doamne profesoare însoțitoare (prof. univ dr. Ludmila Bălțatu de la Universitatea din Cahul și prof. Galina Boșcov, vicepreședintele Astrei din Cahul și conducătorul grupului) a vegheat mereu la bunul mers al programului taberei, avînd grijă ca toți să se simtă bine și să nu existe nici un fel de probleme.

Programată în penultima zi de ședere la Ilva Mare, ieșirea la stîna a fost punctul culminant al activităților din tabăra ilveană. Am mulțumit pentru generozitate stăpînilor stînei, familiei „diecilor”, cum sunt cunoscuți la Ilva Mare frații Emil, Valeriu și Florin Oul, dar și preotului Cristian Lușșan, care ne-a înlesnit aceste clipe de neuitat pentru toți participanții la excursie. Acolo, sus, în acel decor mirific și înconjurat de afitia oameni dragi, mi-a revenit în minte acel concept străbun după care s-a condus de milenii neamul românesc: „ne place să fim mulți la masă, ca să ni se veșnicească neamul...”.

Pavel BERENGEA

OAMENI ȘI LOCURI DE ACASĂ (17-24 IULIE 2009)

Cum orice lucru bine făcut se împlinește grație unor oameni care-și dau mîna spre a-l realiza, sejurul montan al tinerilor basarabeni din localitățile Coșenița și Boșcana (raionul Criuleni) n-ar fi fost posibil fără sprijinul și susținerea primăriilor din localitățile Sita Buzăului (primar Constantin Filohi) și Barcani (primar Gheorghe Marin), ambele din județul Covasna.

Cele șapte zile petrecute de copiii basarabeni în localitățile sus-menționate au fost pentru gazde prilej de a-și arăta bunăvoința și priceperea de a-i face pe oaspeți să realizeze că un colțișor al României poate deveni motiv al unor neașteptate bucurii, transformate în scumpe amintiri care leagă întim oamenii de oameni și de locurile pe care aceștia le locuiesc cu vrednicie. Cuprinzînd itinerarii turistice montane zilnice, foarte gustate de tinerii care nu mai avuseseră pînă atunci ocazia înfîlării cu măreția muntelui, programul taberei s-a întregit prin vizitele la obiectivele culturale și lăcașurile spirituale din zonă. Astfel, respirînd aerul natural revigorant al muntelui, tinerii au putut respira de asemenea aerul arhaic al cetăților medievale din zona Brașovului și „văzduhul tămîiet” (epitetul eminescian, mereu proaspăt, mereu valabil, la care nu ne lasă inima să renunțăm) din preajma lăcașurilor mănăstirești ale zonei (mănăstirile *Schimbaria la față* și *Sfîntul Ioan Botezătorul*). Dincolo de aspectele evident reușite, datorate unei bune organizări, esențiale rămîn intimele legături sufletești dintre oaspeții basarabeni și gazde, care, printr-o sinceră deschidere spre ceilalți, de un neam, au onorat titlatura taberei, transformînd o simplă sintagmă, potrivit aleasă – „acasă la noi”, desigur – în simțire românească. Și ce poate fi mai de preț decît convertirea vorbelor în realitate, transformarea speranțelor, a așteptărilor în clipe frumoase, prelungite apoi prin rememorări, prin întoarcerea în timp și, de ce nu, întoarcerea în spațiu, revenirea pe aceleași meleaguri!

Pentru a întări cele spuse mai sus, nimerit este să reproducem

cîteva vorbe simple, pornite însă din adîncă simțire românească, ale unei eleve participante la tabără: „La noi se spune că părinții sunt o dată cei ce te-au adus pe lume, apoi tot părinte îți e dascălul care te învață să descifrezi viața. Eu vin și completez că de o săptămînă mai am o familie, părinți și frați, în România, aici unde am fost atît de bine primiți, la Sita Buzăului. Cel din urmă gînd și cea mai mare dorință e aceea de a mă reîntoarce...”. Acest gînd, al domnișoarei Virginia Bîntu, este al tuturor consătenilor săi. Pentru că, nu-i așa, *acasă* este locul în care vrei să te întorci, locul de care te leagă un nevăzut liant. Un liant cultural pentru românii de aici și cei răspîndiți în jurul granițelor României se dorește a fi – și reușește – după cum am văzut mai sus, de 13 ani, Tabăra Astrei, „Acasă la noi”.

E. SPIRIDON

„ACASĂ LA NOI”, LA TG. NEAMȚ (17-24 IULIE 2009)

Grupul pe care l-am coordonat împreună cu domnul prof. Mihai Zaiț provenea din zona Chișinău și era alcătuit în mare parte din laureații ultimei ediții a Concursului internațional de arte plastice „N.N. Tonitza”. Destinația noastră a fost Tîrgu Neamț, una dintre cele mai importante atracții turistice ale României, datorită faptului că zona, pe lîngă pitoreștii munți, conține și cele mai vestite mănăstiri cu tradiție monahală îndelungată din România.

Cazarea noastră s-a făcut la Seminarul Teologic Ortodox „Sf. Ioan Iacob de la Neamț” de lîngă Mănăstirea Neamț. Părintele director și spiritualul Seminarului ne-au întîmpinat ca pe niște oaspeți aparte. Cazarea noastră la Seminarul Teologic s-a realizat prin mijlocirea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, întrucît ÎPS Mitropolitul Teofan s-a implicat în mod direct.

A doua zi am plecat spre Piatra Neamț, reședința județului Neamț, un oraș aflat pe rîul Bistrița într-o frumoasă depresiune montană; frumusețea orașului și a munților se poate observa din telegondola care străbate o parte a orașului. Mare le-a fost mirarea unora din invitații basarabeni să vadă că pot savura peisajul de la înălțime. Am vizitat cele mai importante obiective culturale ale orașului Piatra Neamț. Calea ne-a dus și spre Cetatea Neamțului, un important obiectiv strategic, încă din timpul domnitorului Ștefan cel Mare. După aceasta ne-am îndreptat spre Mănăstirea Agapia, dar nu înainte de a ne opri la Humulești, unde se află casa în care a copilărit Ion Creangă... cu Ozana-i cea lin curgătoare.

Au urmat vizite la mănăstirile Sihăstria și Secu. La Secu se află moaștele Sfîntului Varlaam, mitropolitul al Sucevei din prima jumătate a secolului al XVII-lea. Pe toți îi vedeam foarte curioși și, în același timp, impresionați de frumusețea mănăstirilor, dar mai ales de picturile interioare ale bisericilor, care scot în evidență stilul bizantin. Ne-am reîntors la Seminar, unde grupul a vrut să viziteze împrejurimile, precum și mănăstirea Neamțului, cîndva „Athosul românesc”. Au urmat vizite la rezervația de zimbri din apropierea Seminarului, la casa lui Mihail Sadoveanu și la fosta reședință a mitropolitului Visarion Puiu.

În ultima zi a fost organizată și o prezentare de pictură cu picturi realizate de tinerii basarabeni în tot rîstimpul taberei. La acest eveniment a participat și părintele director, care a ținut să felicite pe tineri, scoțînd în evidență talentul creatorilor de icoane, dar și al celor care se dedică, prin pictură, frumosului.

George-Codruț ȚAPCIUC

**„MUGURAȘII” BASARABENI
„ACASĂ LA NOI”, ÎN ȚARA LĂPUȘULUI
(17-24 IULIE 2009)**

Dacă vrei să ucizi un popor, suprimă-i dorul...

Mugurași basarabeni în Țara Lăpușului... – așa aș intitula o pictură sau mai degrabă o sculptură – o imortalizare a ceea ce mi-a rămas în suflet după ultima ediție a Taberei „Acasă la noi”. Copiii din ansamblul folcloric „Mugurașii”, al satului Căpriana, raionul Strășeni, s-au aflat „în ospeție”, pentru o săptămână, la frații lor maramureșeni.

În momentul în care au urcat pe scena Casei de cultură din Tg. Lăpuș, alături de ansamblul folcloric lăpușean, pentru a cânta împreună „Noi suntem români”, s-a reîntregit, pentru câteva momente, o imagine pe care mulți au uitat-o, pe care alții o ignoră sau nu o mai vor, dar și o imagine pe care cei adunați în sala Casei de cultură, români de dincoace sau de dincolo, au aplaudat-o, de dragul tuturor românilor. „Dacă vrei să ucizi un popor, suprimă-i memoria”, spunea Milan Kundera, cuvinte care sunt înscrise pe pereții încărcăți de nume și durere ai Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței din Sighetul Marmației, pe care elevii din Basarabia au putut să îl viziteze în cadrul acestei tabere. Eu aș adăuga, încercând o reformulare sau mai degrabă o adaptare: „*dacă vrei să ucizi un popor, suprimă-i DORUL*”, cuvânt și simțire de netălmăcit în alte limbi...; copiilor le-a fost drag pământul Țării Lăpușului: le-au plăcut muntele, apa, oamenii pe care i-au întâlnit, care i-au găzduit, au fost impresionați de lucrurile care fac Maramureșul unic în țară și chiar în lume: bisericile de lemn, porțile din lemn sculptate, cimitirul Săpînței și nu numai. Cu siguranță toate aceste obiective s-au perindat prin fața ochilor mugurașilor, la fel ca și oamenii pe care i-au cunoscut. „Esențial este ca după o astfel de experiență, să ne putem opri măcar asupra unui lucru sau măcar asupra unui om care ne-a rămas în suflet și să privim cu zîmbetul pe față, mulțumiți că am întâlnit toate acestea și conștienți că am mai învățat ceva”, spunea doamna prof. Valeria Biț, președintele Astrei Lăpușene, care a fost tot timpul alături de grupul nostru. Prof. Valeria Biț ne-a fost și ghid la Liceul Teoretic „Petru Rareș” din Tg. Lăpuș, unde predă limba și literatura română – un liceu modern, european. Elevii din Basarabia nu au putut să nu facă imediat o comparație cu școlile lor și au mărturisit că le-ar face plăcere să învețe într-o astfel de școală.

Copiii rețin ușor poveștile. Maramureșul este în primul rînd o zonă istorică importantă. Mai greu pentru dînșii să rețină date sau contexte istorice, dar vor reține poveștile care s-au țesut în jurul locurilor, monumentelor, mănăstirilor. Le-a plăcut legenda Mănăstirii Rohia, biblioteca mănăstirii, în care te pierzi printre volume și unde copiii s-au bucurat să găsească un volum despre Mănăstirea Căpriana, din satul lor. S-au rătăcit printre poveștile mormintelor din cimitirul vesel al Săpînței, cu versurile colorate și înflorate de pe crucile din lemn... „Supt această criptă neagră/ Zace soacra me cea dragă/ Dacă dînsa nu murea/ Zăceam eu și citea ea”. Au fost fascinați de povestea lui Pinte-Viteazul,

a cărui cămașă de zale au văzut-o la Biserica de lemn din secolul al XVII-lea din Budești. Au recunoscut durerea evocată în Memorialul de la Sighet. Și-au imaginat forme, imagini, privind rocile de la Muzeul de Mineralogie din Baia Mare; au încercat să citească sufletul și gândurile sculptorilor de la Muzeul Florian, plimbîndu-se în poienița din pădure printre lucrările în piatră, nemișcate, adormite, sau gândurile sculptorului Nicolae Șerban, încremenite în statuetele de lemn încadrate în arta naivă. Apoi bisericile și mănăstirile din lemn, cu turnurile lor înalte, care par să fi prins rădăcini în pământul Țării Maramureșului, căci se îndreaptă cu atîta nădejde spre cer, „la un loc cu Dumnezeu”, așa cum spune un cîntec maramureșean: Mănăstirea Bîrsana, Mănăstirea Lăpuș, Biserica Rogoz...

„Mugurașii”, fie pe scenă, la Casa de cultură din Tg. Lăpuș, fie în pădure, într-un spațiu de baladă, fie la biserică, în straie de sărbătoare, tradiționale... au „pictat” tablouri memorabile pentru maramureșeni. Niște mogîldețe, mugurași în costume populare moldovenești... pe iarbă, în curtea Mănăstirii Sf. Ilie, la hram, ascultînd Sfînta Liturghie sau cîntînd cîntece de leagăn, de seceriș, de dragoste, satirice au impresionat.

În ultima seară, mugurașii au cîntat în jurul focului, în Tabăra creștină „Dragoste și prietenie” din Groșii Țibleșului. S-au prezentat elevilor din Tg. Lăpuș, însoțiți de către preotul Florin Stan, și s-au cunoscut mai bine.

„Nu-i lumină nicări/ O murit tăți oamenii/ Numa' la mîndruța me/ Arde lampa ca o ste/ Și-atîta m-oi duce-n noapte/ Pînă m-oi întîlni cu moarte/ Să mă puie-n copîrșeu/ La un loc cu Dumnezeu” – cîntec popular din Maramureș – încă mă mai trec fiorii cînd mă gîndesc la cîntecul acesta, pe care în ultima seară l-a cîntat unul dintre prietenii de acolo, din Tg. Lăpuș... s-a făcut atîta liniște atunci... îmi părea că, pentru cîteva clipe, fiecare și-a înecat lacrimile, durerile, și-a pus în ordine gândurile, amintirile, apoi a rememorat săptămîna petrecută în Țara Lăpușului, oamenii, locurile... în jurul focului.

Așa că cei care vor să ucidă un popor, cei care vor să ucidă românul dintr-un basarabean, să-i ucidă mai întîi amintirile, poveștile, memoria, dorul, limba... Tabăra „Acasă la noi” este unul dintre drumurile care-i va aduce acasă pe frații de peste Prut, de fiecare dată, cu aceeași dragoste și, mai ales, cu același dor.

Anca TIRON

